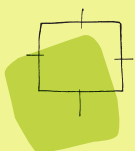
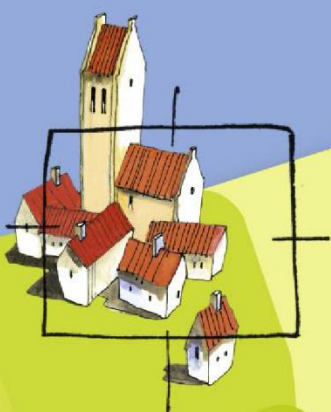

Natuurtoets Pier Prinslaan Dokkum

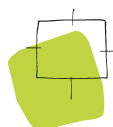
BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Natuurtoets Pier Prinslaan Dokkum

7 november 2024

Projectnummer P002859

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Plangebied en voornemen	4
2	Soortenbescherming	7
2.1	Wet- en regelgeving	7
2.1.1	Algemene zorgplicht	7
2.1.2	Flora- en fauna-activiteiten	7
2.2	Inventarisatie	8
2.2.1	Vaatplanten	8
2.2.2	Vogels	9
2.2.3	Vleermuizen	9
2.2.4	Grondgebonden zoogdieren	10
2.2.5	Amfibieën	10
2.2.6	Dagvlinders	11
2.2.7	Libellen	11
2.2.8	Overige beschermde soortgroepen	11
2.2.9	Overige soortgroepen van Rode lijsten	11
2.3	Toetsing	12
2.3.1	Vaatplanten	12
2.3.2	Vogels	12
2.3.3	Vleermuizen	12
2.3.4	Grondgebonden zoogdieren	13
2.3.5	Amfibieën	13
2.3.6	Overige beschermde soortgroepen	13
2.3.7	Overige soortgroepen van Rode lijsten	13
3	Gebiedsbescherming	14
3.1	Wet- en regelgeving	14
3.1.1	Natura 2000-gebieden	14
3.1.2	Natuurnetwerk Nederland	15
3.2	Inventarisatie	15
3.3	Toetsing	16
3.3.1	Natura 2000-gebieden	16
3.3.2	NNN en bijzonder provinciaal landschap	16
3.3.3	Weidevogelkansgebied	16
4	Beschermde houtopstanden	17
4.1	Wet- en regelgeving	17
4.2	Inventarisatie en toetsing	17

5	Conclusie	18
5.1	Soortenbescherming	18
	5.1.1 Zorgplichtmaatregelen	19
5.2	Gebiedsbescherming	19
5.3	Houtopstanden	19

1 Inleiding

De initiatiefnemer is van plan om een bedrijventerrein aan de Pier Prinslaan te Dokkum te realiseren. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen, is een natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of het plan vanuit ecologisch oogpunt uitvoerbaar is. Uit de natuurtoets kan ook blijken dat aanvullend onderzoek in het kader van de Omgevingswet (Ow)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Hiervoor is de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 15 oktober 2024 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: onbewolkt, 5 °C en geen wind.

1.1 Plangebied en voornemen

Het plangebied bestaat uit een braakliggend terrein, ingesloten tussen wegen en een watergang (zie figuur 1). Het plangebied bestaat uit grasland met aan de noordzijde een grotendeels dichtgegroeide sloot. Het weiland wordt aan de noordzijde begrensd door de Murmerwoudsterweg en aan de oostzijde door een brede watergang. De zuid- en westgrens van het plangebied worden gevormd door de Pier Prinslaan. Ten oosten van het plangebied, aan de overzijde van de brede watergang, bevinden zich bomen die de begrenzing van de daarachter liggende tuin vormen. Binnen het plangebied zelf is geen opgaande beplanting aanwezig.

De plannen zijn nog niet concreet, maar omvatten het mogelijk maken van bedrijfskavels voor bijvoorbeeld kantoren, groothandel en wonen/werken. Voor de realisatie van deze plannen wordt vegetatie verwijderd en wordt grond vergraven. Er zullen geen bomen worden gekapt. Zie figuur 2 voor een schets van de toekomstige situatie.

¹ De Wet natuurbescherming is vanaf 1 januari 2024 opgenomen in de Omgevingswet. De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De Omgevingswet beschermt zowel soorten als (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood omlijnd). Bron luchtfoto: Regels op de Kaart.

Figuur 2. Inrichtingsschets van de toekomstige situatie.

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het plangebied op 15 oktober 2024. Foto 1: Grasland in het noorden van het plangebied, gezien vanuit het zuidwesten. Foto 2: Noordelijk deel van het plangebied, met links de watergang. Foto 3: Watergang met enkele wilgen. Foto 4: Zandbult in het terrein.

2 Soortenbescherming

2.1 Wet- en regelgeving

2.1.1 Algemene zorgplicht

Voor de gehele fysieke leefomgeving geldt een algemene zorgplicht (artikelen 1.6, 1.7 en 1.7a Omgevingswet). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving als gevolg van activiteiten redelijkerwijs zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. In geval van aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen activiteiten op grond van deze zorgplicht ook worden verboden (artikel 1.7a Omgevingswet).

2.1.2 Flora- en fauna-activiteiten

Sommige activiteiten kunnen negatieve effecten hebben op beschermde dieren en planten. In dat geval wordt gesproken van flora- en fauna-activiteiten. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder flora- en fauna-activiteiten². In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de flora- en fauna-activiteiten verder uitgewerkt.³

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten (artikel 11.27 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een flora- en fauna-activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben, maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat onderzoek moet worden verricht naar de aanwezigheid van de soorten en naar voor deze soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats in het plangebied of in de nabijheid van het plangebied, zoals genoemd in artikel 11.27, lid 2a Bal. Hieronder vallen alle soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en soorten genoemd in bijlage IX van het Bal of in de Nederlandse Rode lijsten (artikel 2.19, lid 5, sub a, sub 3 Ow). Op de Rode lijsten staan soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen, ingedeeld in verschillende categorieën voor mate van bedreiging (van gevoelig tot verdwenen uit Nederland).

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een flora- en fauna-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 5.1, lid 2, sub g) en het Bal (zie hierna) nodig. De vergunningplicht geldt voor negatieve effecten op:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn (paragraaf 11.2.2, artikelen 11.37-11.45 Bal);
- dier- en plantensoorten die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 11.2.3, artikelen 11.46-11.53 Bal);

² Voor het begrip flora- en fauna-activiteit zie bijlage bij Ow artikel 1.1.

³ Artikelen 11.27 en 11.28 en de paragrafen 11.2.2 tot en met 11.2.5 Bal.

- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage IX van het Bal (paragraaf 11.2.4, artikelen 11.54-11.59 Bal).

Vergunningvrije gevallen

In het Bal zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om flora- en fauna-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening, een ministeriële regeling of een gedragscode. Aan het aanwijzen van vergunningvrije gevallen zijn wel eisen verbonden die verschillen per beschermingstype. Voor Vogelrichtlijnsoorten staan deze omschreven in artikelen 11.41-11.45 Bal, voor Habitatrichtlijnsoorten in artikelen 11.49-11.53 Bal en voor andere soorten in artikelen 11.55-11.59 Bal.

2.2 Inventarisatie

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna⁴ (NDFF) op 15 oktober 2024 blijkt dat in de directe omgeving (tot twee km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. In dit geval gaat het specifiek om vogels met jaarrond beschermde nesten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen en dagvlinders. Daarnaast zijn verschillende rode lijstsoorten bekend uit de omgeving van het plangebied. Hierna worden per soortengroep alle relevante soorten besproken.

2.2.1 Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten (NDFF). Het grasland bevat Engels raaigras, roomse kamille, ridderzuring, witte en rode klaver. Langs de rand staan kruiden zoals Europese hanenpoot, kaal knopkruid, raapzaad, koolzaad, herderstasje, perzikkruid x beklierde duizendknoop. Deze soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Beschermde planten zijn niet aangetroffen in het plangebied en ook niet uit de omgeving bekend (NDFF). Gezien de terreingesteldheid en afwezigheid van waarnemingen kunnen beschermde plantensoorten worden uitgesloten.

Uit de omgeving is een aantal plantensoorten van de Rode lijst bekend, zoals zomerklokje, parnassia en gulden sleutelbloem (NDFF). Deze soorten zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen in het plangebied. Deze soorten hebben voedselarmere omstandigheden nodig. Gezien de habitatvereisten van deze soorten en de terreingesteldheid van het plangebied kan het voorkomen van soorten van de Rode lijst planten in het plangebied worden uitgesloten.

⁴ De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

2.2.2 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus, gierzwaluw, buizerd en ransuil (NDFF). Er bevindt zich geen bebouwing binnen het plangebied, waardoor er voor soorten zoals huismus en gierzwaluw geen geschikte nestgelegenheid aanwezig is. Er bevindt zich geen opgaande beplanting in het plangebied, waardoor voor soorten zoals buizerd en ransuil geen geschikte nestgelegenheid aanwezig is. In de bomen aan de overzijde van de sloot zijn tevens geen nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten waargenomen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Foerageergebied

Het plangebied zal mogelijk een onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals de uit de omgeving bekende vogelsoorten zoals buizerd en ransuil (NDFF).

Overige en rode lijstsoorten

In de bomen en struiken ten oosten het plangebied kunnen algemene soorten, zoals merel, tijtjaf, winterkoning en houtduif broeden. In de sloot werden krakeenden en meerkoeten waargenomen. Krakeend is een wintergast die zeer sporadisch in Nederland broedt, maar meerkoet en wilde eend kunnen in de oever van de watergang broeden. Uit de omgeving is een aantal soorten van de Rode lijst bekend, waaronder een aantal soorten met de status bedreigd/verdwenen uit Nederland (goudplevier). Het plangebied is niet geschikt als broedbiotoop voor deze soort. Nesten van de te verwachten algemene en rode lijstsoorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

2.2.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Uit de omgeving van het plangebied zijn de vleermuissoorten baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis bekend (NDFF). Bebouwing is niet aanwezig, waarmee de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen kan worden uitgesloten. Er is geen opgaande beplanting aanwezig in het plangebied waardoor voor boombewonende vleermuizen geen geschikte verblijfplaatsen in het plangebied aanwezig zijn. Ook in de bomen aan de overzijde van de sloot in het oosten van het plangebied zijn geen holtes aangetroffen die geschikt zouden kunnen zijn voor vleermuizen. Het voorkomen van vleermuisverblijfplaatsen binnen en rondom het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

Foerageergebied

Het plangebied kan een klein onderdeel vormen van het foerageergebied van verschillende vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger, maar vanwege het gebrek aan beschutting zal het minimaal geschikt zijn.

Vliegroute

In het plangebied zijn geen doorgaande structuren aanwezig die vleermuizen kunnen gebruiken als vliegroute. Van de brede watergang direct ten oosten van het plangebied is het niet bekend of deze gebruikt wordt als vliegroute door meervleermuis⁵, maar op korte afstand ten noorden en ten oosten bevinden zich wel vliegroutes van deze soort. Het is mogelijk dat de watergang op deze locatie ook in gebruik is door meervleermuis en kan ook door andere vleermuissoorten gebruikt worden als (essentiële) vliegroute.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Vergunningvrije gevallen

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis, bosspitsmuis en huisspitsmuis. De bovengenoemde grondgebonden zoogdiersoorten zijn in bijlage 5.1 van de Omgevingsverordening Fryslân aangewezen als vergunningvrije gevallen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Niet-vergunningvrije gevallen

In de directe omgeving van het plangebied is de niet-vergunningvrije otter bekend (NDFF). De heldere watergang ten oosten van het plangebied kan onderdeel uit maken van het leefgebied van deze soort, in de vorm van foerageergebied en als mogelijkheid om langs te migreren.

Waterspitsmuis is uit de omgeving niet bekend, maar de oever van de brede watergang vormt geschikt leefgebied voor deze soort. Het water is helder, er bevindt zich ruige vegetatie op de oever en ook in het water bevinden zich ondergedoken waterplanten.

Voor kleine marterachtigen zoals bunzing, hermelijn en wezel is het plangebied zelf niet geschikt als foerageergebied, omdat het te open is. Echter, de strook langs de oever van de brede watergang is wel geschikt als foerageergebied. Daarnaast kan de smalle strook vegetatie langs de oever mogelijk gebruikt worden als migratieroute voor deze soorten. De strook is te smal om verblijfplaatsen te kunnen herbergen.

2.2.5 Amfibieën

Vergunningvrije gevallen

Het plangebied vormt geschikt land- en voortplantingsbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad, meerkikker en bruine kikker. Deze soorten zijn in bijlage 5.1 van de Omgevingsverordening Fryslân aangewezen als vergunningvrije gevallen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

⁵ Provincie Fryslân. (sd). *Kraamverblijf Meervleermuis*. Opgehaald van Fryslân maps arcgis: <https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?useExisting=1>.

Niet-vergunningvrije gevallen

Uit de omgeving van het plangebied zijn geen niet-vergunningvrije amfibieënsoorten bekend (NDFF). Het plangebied biedt deze soorten ook geen geschikt habitat vanwege het voedselrijke karakter van de sloten.

2.2.6 Dagvlinders

Uit de omgeving zijn de beschermde dagvlindersoorten grote vos en grote weerschijnvlinder bekend (NDFF). Grote vos is een vlindersoort die veel zwervend wordt aangetroffen. Deze vlindersoort heeft als waardplant vooral iep, maar ook zoete kers, populier en wilg. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig, hierdoor is de aanwezigheid van grote vos binnen het plangebied uit te sluiten. Ook voor grote weerschijnvlinder is geen geschikt biotoop aanwezig in de vorm van oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. Hierdoor is ook de aanwezigheid van grote weerschijnvlinder binnen het plangebied uit te sluiten.

Er zijn twee soorten van de Rode lijst dagvlinders in de directe omgeving waargenomen, rouwmantel en kleine parelmoervlinder (NDFF). Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied wordt de aanwezigheid van deze dagvlinders niet verwacht.

2.2.7 Libellen

In het heldere water van de watergang zijn enkele verzonken krabbenscheerplanten zichtbaar, de waardplant van de beschermde groene glazenmaker. Deze soort is niet bekend vanuit de NDFF en de hoeveelheid planten is veel te weinig voor groene glazenmaker, die aaneengesloten velden van krabbenscheer nodig heeft. Het voorkomen van groene glazenmaker of andere beschermde libellensoorten kan op voorhand worden uitgesloten.

2.2.8 Overige beschermde soortgroepen

Op alle overige beschermde soortgroepen, zoals reptielen, vissen en overige ongewervelden kunnen negatieve effecten worden uitgesloten. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen uit deze soortgroepen bekend (NDFF). Het plangebied biedt deze soorten ook geen geschikte verblijfplaatsen. De aanwezigheid van overig beschermde soorten wordt niet verwacht.

2.2.9 Overige soortgroepen van Rode lijsten

Uit de omgeving van het plangebied zijn kapjesmorielje, rosse populierboleet en donsvoetbundelzwam van de Rode lijst schimmels bekend (NDFF). Deze soorten groeien op boomstammen of dood hout. Het plangebied dat bestaat uit voedselrijkgrasland biedt geen geschikte groeiplekken voor deze soorten. De aanwezigheid van paddenstoelen van de Rode lijst wordt niet verwacht. Van de Rode lijst wespen, bijen en mieren zijn de bruine rouwbij, grashommel en moshommel uit de omgeving bekend (NDFF). Dit zijn zeldzame soorten die voldoende structuur en een rijke omgeving aan nectarplanten nodig hebben. Dit is niet aanwezig binnen het plangebied, waarmee het voorkomen van deze soorten op voorhand kan worden uitgesloten.

2.3 Toetsing

2.3.1 Vaatplanten

Negatieve effecten op beschermde en rode lijstsoorten kunnen worden uitgesloten.

2.3.2 Vogels

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Als gevolg van plannen gaan geen jaarrond beschermde nesten van vogels verloren.

Voor de overige vogelsoorten, inclusief de rode lijstsoorten, geldt dat het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten bij wet verboden is. Dit kan worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli, maar ook in de periode half februari tot eind september kunnen broedgevallen voorkomen.

Foerageergebied

Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals ransuil en buizerd. In de directe omgeving van het plangebied is echter in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

2.3.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Als gevolg van de plannen gaan geen vleermuisverblijfplaatsen in het plangebied verloren.

Foerageergebied

Het plangebied zal naar verwachting na uitvoering van het plan niet geheel ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die boven open gebied foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

Vliegroute

De vaart direct ten noorden van het plangebied is mogelijk in gebruik als vliegroute door meervleermuis en ander soorten vleermuizen. Deze soorten zijn gevoelig voor lichtverstoring op de vliegroute. Lichtuitstraling op de vaart moet tijdens en na de werkzaamheden voorkomen worden. Als dit niet kan, dan is nader onderzoek naar vleermuizen en mogelijk een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig.

2.3.4 Grondgebonden zoogdieren

Niet-vergunningvrije gevallen

Het grasland in het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor kleine marterachtigen. Er bevinden zich geen verbindingen, foerageergelegenheid of gelegenheid voor verblijfplaatsen. De vegetatiestrook aan de oever van de vaart biedt kleine marterachtigen wel geschikt foerageer- en migratiegebied. Otter kan mogelijk foerageren en migreren via de watergang. Verblijfplaatsen worden van deze soort niet verwacht, daarvoor is de oever niet hoog genoeg. Waterspitsmuis kan wel verblijfplaatsen hebben in de oever. Zolang er niet aan de oever wordt gewerkt kunnen negatieve effecten op kleine marterachtigen en waterspitsmuis worden uitgesloten. Wordt er wel aan de oever gewerkt of de vegetatie aan de oever kort gemaaid, dan is nader onderzoek en/of een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig.

Vergunningvrije gevallen

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten die niet onder de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten vallen, worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene en rode lijstsoorten vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals benoemd in de Omgevingsverordening provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel gelden voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet.

2.3.5 Amfibieën

Niet-vergunningvrije gevallen

Negatieve effecten op niet-vergunningvrije soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Vergunningvrije gevallen

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten die niet onder de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten vallen, worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals aangewezen in de Omgevingsverordening provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet.

2.3.6 Overige beschermde soortgroepen

Negatieve effecten op overig beschermde soortgroepen kunnen worden uitgesloten.

2.3.7 Overige soortgroepen van Rode lijsten

Negatieve effecten op soorten schimmels en bijen van de Rode lijst kan worden uitgesloten omdat de aanwezigheid van deze soorten kan worden uitgesloten.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Wet- en regelgeving

Voor het onderhavige plangebied is de onderstaande wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant.

3.1.1 Natura 2000-gebieden

Sommige activiteiten kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder Natura 2000-activiteiten⁶ en activiteiten met mogelijke verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied. In het Besluit activiteiten leefomgeving (afdeling 11.1) zijn deze activiteiten verder uitgewerkt. Relevant is dat het hierbij gaat om activiteiten die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben. Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor activiteiten die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben (artikel 11.6 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een dergelijke activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben met het oog op de natuurbescherming (paragraaf 11.1.2 Bal), maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten (artikel 11.6, lid 2 Bal). Daarbij moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een Natura 2000-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 11.6) nodig.

Vergunningvrije gevallen

In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om Natura 2000-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling (artikelen 11.18 tot en met 11.21 Bal).

⁶ Voor het begrip Natura 2000-activiteit, zie bijlage bij Omgevingswet artikel 1.1.

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor de provincie Fryslân uitgewerkt in de Omgevingsverordening Fryslân.

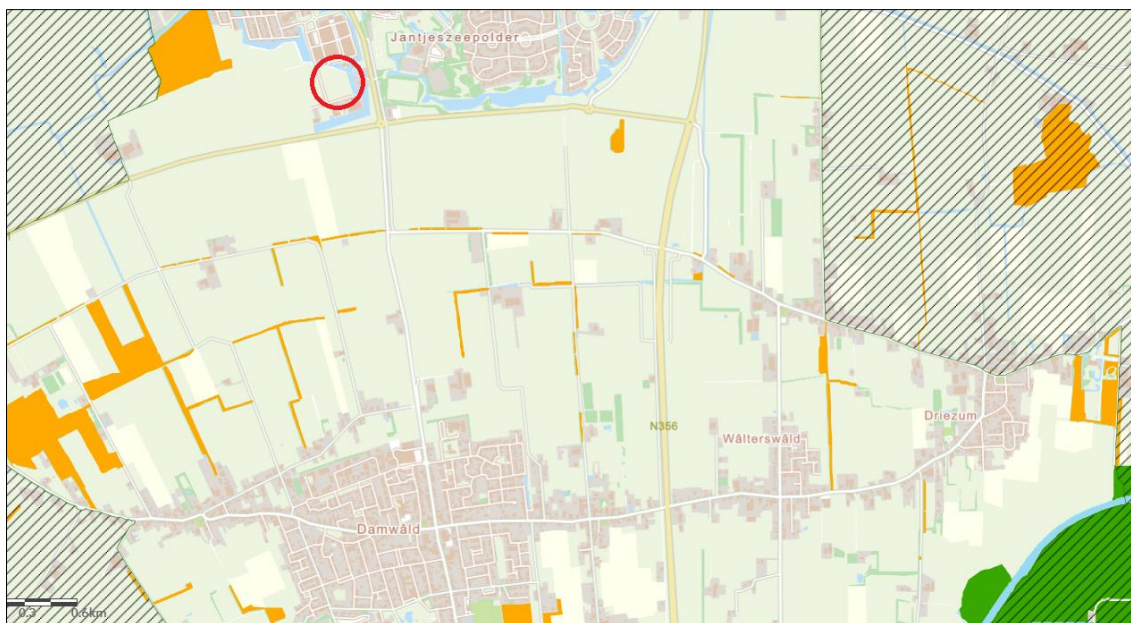
Natuur buiten het NNN en weidevogelleefgebied

Vanuit de Omgevingsverordening Fryslân wordt voor natuur buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied en de bescherming van weidevogelgebieden.

3.2 Inventarisatie

De gronden van het plangebied zijn niet aangewezen als beschermd gebied. Op circa 10 km ten noorden van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Waddenzee'.

Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 4,5 km ten zuidwesten van het plangebied. De dichtstbijzijnde natuur buiten het NNN ligt op zo'n 500 m ten noordoosten van het plangebied. Op ongeveer 1 km ten westen van het plangebied bevindt zich weidevogelkansgebied (zie figuur 3).

Figuur 3. Plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van natuur buiten NNN (oranje) en weidevogelkansgebied (gearceerd) en het NNN (groen). Bron: Regels op de kaart.

3.3 Toetsing

3.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in of direct aan het Natura 2000-gebied 'Waddenzee'. Hierdoor kan alleen sprake zijn van effecten door externe werking. Het wordt ervan gescheiden door bebouwing, agrarisch gebied en wegen. Hierdoor kunnen de negatieve effecten, zoals verstoring door licht of geluid, worden uitgesloten.

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom moet een AERIUS-berekening worden uitgevoerd. Hieruit moet blijken of er sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden.

3.3.2 NNN en bijzonder provinciaal landschap

Het plangebied ligt op afstand van NNN-gebied. Hierdoor kan alleen sprake zijn van effecten door externe werking. Het wordt ervan gescheiden door bebouwing, agrarisch gebied en wegen. Hierdoor kunnen de negatieve effecten, zoals verstoring door licht of geluid, worden uitgesloten.

3.3.3 Weidevogelkansgebied

Het plangebied ligt op ruime afstand van een weidevogelkansgebied, dat wordt gescheiden door de agrarische velden en een bosgebiedje van het plangebied. Hierdoor kunnen de negatieve effecten, zoals verstoring door licht of geluid, worden uitgesloten.

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet- en regelgeving

De Omgevingswet (artikel 4.3) geeft aan dat bij algemene maatregel van bestuur (lees: het Bal) regels worden gesteld die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, waaronder het vellen en beheren van houtopstanden (artikel 4.3, lid 1, sub o Omgevingswet). In het Bal is een regeling opgenomen voor houtopstanden, hout en houtproductie (afdeling 11.3 Bal). Voor het kappen van houtopstanden geldt een algemene meldplicht (artikel 11.126 Bal) en een herplantingsplicht (artikel 11.129 Bal). In artikel 11.111, lid 2 Bal zijn verschillende uitzonderingen voor de meld- en herplantingsplicht opgenomen. Het Bal beschermt dan ook met name bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwingscontour houtkap, zoals bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De bebouwingscontour houtkap is vastgelegd in het omgevingsplan en sluit aan op stedelijk gebied.

4.2 Inventarisatie en toetsing

Er worden geen bomen of bosschages gekapt voor dit plan. Het indienen van een kapmelding is niet nodig.

5 Conclusie

Voor dit plan is een veldbezoek uitgevoerd op 15 oktober 2024. Daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens kan worden geconcludeerd dat negatieve effecten op beschermde soorten kunnen worden uitgesloten. Een AERIUS-berekening dient te worden uitgevoerd om te controleren op een toename van stikstofdepositie in de nabijheid gelegen Natura 2000-gebieden. Ook moeten de zorgplichtmaatregelen in acht worden genomen.

Tabel 1. Overzicht vervolgstappen

Soortgroep	Vervolgstappen nodig?
Vaatplanten	Nee
Vogels	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen
Vleermuizen	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen mits geen lichtuitstraling op watergang
Grondgebonden zoogdieren	Nee, mits de oever ongemoeid blijft en zorgplichtmaatregelen
Amfibieën	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen
Overige soorten	Nee
Gebiedsbescherming	
Natura 2000-gebieden	Ja, AERIUS-berekening

5.1 Soortenbescherming

Uit de toetsing komt naar voren dat negatieve effecten op beschermde soorten als gevolg van de plannen kunnen worden uitgesloten, mits de oever aan de watergang in het oosten van het plangebied ongemoeid blijft (zie tabel 1). Omvat het plan toch werkzaamheden in deze oever, dan is nader onderzoek en/of een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig voor kleine marterachtigen en waterspitsmuis.

Verstoring van vleermuizen wordt voorkomen door in de realisatie- en gebruiksfase gebruik te maken van naar beneden gerichte lichtarmaturen die strooilicht op de watergang ten oosten van het plangebied voorkomen. Als dit niet kan, dan is een nader onderzoek en mogelijk een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig.

Voor de overige soorten is geen omgevingsvergunning nodig, mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels worden uitgevoerd. Negatieve effecten op overige broedende vogels worden bij voorkeur voorkomen door buiten het broedseizoen te werken, dus buiten de periode (half februari) half maart tot half juli (eind september). Het is ook mogelijk voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig het plangebied voorafgaand aan de start te laten inventariseren op broedgevallen door een broedvogelkundige. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

5.1.1 Zorgplichtmaatregelen

Voor andere beschermde soorten of rode lijstsoorten is geen omgevingsvergunning nodig, mits bij uitvoering van de werkzaamheden de zorgplichten van de Omgevingswet in acht wordt genomen. Dit kan door ten minste één week voorafgaand aan grondwerkzaamheden het gras kort te maaien. Op die manier hebben amfibieën en grondgebonden zoogdiersoorten voldoende tijd zich te verplaatsen naar een locatie buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden.

5.2 Gebiedsbescherming

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van beschermde Natura 2000-gebieden kunnen nog niet worden uitgesloten. Er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd of geen toename van stikstofdepositie plaats vindt als gevolg van de werkzaamheden.

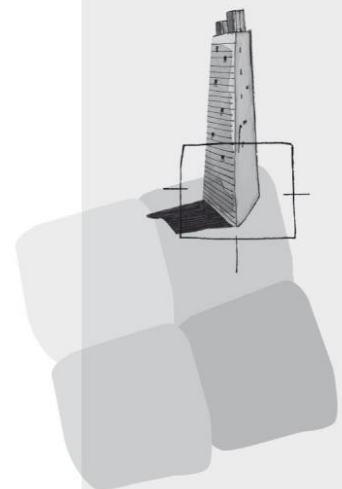
5.3 Houtopstanden

Het plan leidt niet tot aantasting van beschermde houtopstanden. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Fryslân vanwege beschermde houtopstanden is niet nodig.

Colofon

Projectnummer

P002859

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden

T 058-21 52 515

E info@bugelhajema.nl

W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort